

Vergaderjaar 2014–2015

31 935

Beleidsdoorlichting Financiën

Nr. 14

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2014

Hierbij bied ik u de beleidsdoorlichting van de Exportkredietgarantie (hierna: «EKG») aan¹. Bij de inwerkingtreding van de herziene EKG in 2012² is bepaald dat na twee jaar een evaluatie zou plaatsvinden om de doeltreffendheid en doelmatigheid en de wenselijkheid van voortzetting van dit instrument te beoordelen.

Ik ben verheugd u te kunnen mededelen dat de beleidsdoorlichting laat zien dat de doeltreffendheid en doelmatigheid van de EKG voldoende aannemelijk is gemaakt. Derhalve is het wenselijk de EKG ook na 2014 voort te zetten. De doorlichting laat zien dat de EKG een positieve bijdrage levert aan het herstellen van de concurrentiepositie van Nederlandse exporteurs. Dit blijkt uit het groeiende aantal aanvragen. De budgettaire risico's en consequenties zijn zeer beperkt.

De EKG blijkt sinds de wijzigingen die in 2012 zijn doorgevoerd een beter tegenwicht te bieden aan het beperktere aanbod van lange termijn exportfinanciering. Mede hierdoor blijkt de EKG effectief te zijn in het herstellen van de concurrentiepositie van Nederlandse exporteurs. De problematiek kwam in eerste instantie voort uit de naweeën van de financiële crisis die zijn weerslag heeft gehad op het onderlinge vertrouwen tussen kapitaalmarktpartijen. Veel substantiëler echter blijken de veranderende prioriteiten bij banken ten aanzien van de beschikbaarheid van kapitaal. Deze factoren hebben tot gevolg dat de beschikbaarheid van financiering met lange looptijden voor exporttransacties beperkter is, waardoor het voor Nederlandse exporteurs moeilijker wordt concurrerend te offeren.

In landen waarmee Nederland concurreert hebben overheden er vaak voor gekozen vergaande vormen van overheidsinterventies in de exportfinanciering in te voeren. Dankzij de EKG worden Nederlandse

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² In 2009 is er voor het eerst een EKG ingevoerd. Deze EKG bleek niet effectief, waarna in 2012 een herziene versie is geïntroduceerd.

exporteurs in staat gesteld op concurrerende wijze mee te dingen op het internationale toneel. Hun concurrentiepositie wordt hierdoor weliswaar niet volledig, maar wel voor een belangrijk deel hersteld.

Daarnaast blijkt de EKG een uitstekend middel om kapitaal dat aanwezig is in de markt, in het bijzonder bij institutionele beleggers, in te zetten voor de financiering van Nederlandse kapitaalgoederenexport. Doordat voor de EKG kostendekkende premies in rekening worden gebracht en doordat de daadwerkelijke risico's voor de staat zeer beperkt zijn heeft de EKG vrijwel geen budgettaire consequenties.

Gezien de uitkomsten van de beleidsdoorlichting blijft de EKG een onderdeel van het exportkredietverzekeringsinstrumentarium dat de Nederlandse staat aan exporteurs biedt. Het gebruik van het instrument is geen doel op zich. De EKG dient primair als extra middel in het instrumentarium van exportkredietverzekeringen en garanties dat Nederland paraat moet hebben met het oog op een gelijk internationaal speelveld. Om te waarborgen dat de EKG ook in de toekomst een effectief en waardevol instrument blijft, zal deze over twee jaar, als het gehele exportkredietverzekeringsinstrumentarium wordt geëvalueerd, tegen het licht worden gehouden. Dan is het – gezien het langere gebruik van het instrument tegen die tijd – mogelijk verder onderbouwde conclusies te trekken ten aanzien van de effectiviteit van de EKG.

Bovendien is uit de beleidsdoorlichting en uit contacten met gebruikers naar voren gekomen dat het wenselijk is de EKG verder uit te breiden met een nieuwe, vierde, variant. Uit de beleidsdoorlichting blijkt dat met name een grotere verhandelbaarheid van exportkredieten en een ruimere keuze aan financieringsmogelijkheden nog punten van aandacht zijn om de EKG effectiever te maken. Daarom maakt de nieuwe variant het mogelijk het voor een exporttransactie benodigde kapitaal in kleinere stukken, obligaties, op te knippen zodat verschillende investeerders gezamenlijk het benodigde kapitaal voor een specifieke transactie kunnen opbrengen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de toezeggingen in de kabinetsbrief «Werken aan groei»³. Uiteraard past ook deze nieuwe variant, net als de reeds bestaande varianten, binnen de bestaande uitgangspunten (geen budgettaire consequenties en minimale marktverstoring) en de geldende internationale spelregels. Ten opzichte van de bestaande varianten verandert het risico voor de staat niet.

Mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes

³ Kamerstuk 34 000, nr. 4